

NEWSLETTER **PRAWNY**

WARTO BYĆ NA BIEŻĄCO JEŻELI CHODZI O PRAWO

09-10/2022 r.

Specjalnie dla Państwa Kancelaria Macura opracowuje informacje o zmianach w prawie, decyzjach i stanowiskach organów nadzoru i inicjatywach ustawodawczych.

Zapraszamy do lektury.

W tym wydaniu:

Proces legislacyjny	01
Aktualności i stanowiska Urzędu Ochrony Danych Osobowych	02
Opublikowane stanowiska, wytyczne i inne informacje Rzecznika Finansowego	03
Aktualności i stanowiska Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta	04
Aktualności i stanowiska Komisji Nadzoru Finansowego	05

PROCES LEGISLACYJNY

Nowelizacja Ustawy o kredycie konsumenckim z 12 maja 2011 r. opublikowana w Dzienniku Ustaw

Zmiana przepisów tzw. ustawy antylichwiarskiej od miesięcy elektryzuje przedsiębiorców działających w tej branży. Ustawa została podpisana przez prezydenta i w dniu 17.11.2022 opublikowana w dzienniku ustaw.

Zmiana przepisów tzw. ustawy antylichwiarskiej od miesięcy elektryzuje przedsiębiorców działających w tej branży. Ustawa jest została podpisana przez prezydenta i w dniu 17.11.2022 opublikowana w dzienniku ustaw. Przypomnijmy, że wiele przepisów ww. ustawy wejdzie w życie już po 30 dniach od ich ogłoszenia czyli 18 grudnia 2022 roku, zatem instytucje pożyczkowe mają mało

czasu na dopasowanie się do nieuniknionych zmian w swojej działalności.

Co dokładnie się zatem zmieni? Jak się do tego przygotować? Zapraszamy do zapoznania się z nagraniem z przeprowadzonego przez Kancelarię [webinaru](#) o nowelizacji ww. ustawy oraz do naszych wcześniejszych [publikacji](#) w tym temacie.

Projekt ustawy o działalności windykacyjnej i zawodzie windykatora (UD435)

Ograniczenia korporacyjne wiekowe, możliwości prowadzenia windykacji i wiele więcej restrykcji proponuje projekt ustawy który trafił do konsultacji.

Ustawa dotyczy windykacji osób będących konsumentami w rozumieniu Kodeksu cywilnego oraz rolników indywidualnych.

Projekt zakłada między innymi, że:

- działalność windykacyjną będą mogły prowadzić tylko spółki akcyjne dysponujące kapitałem zakładowym o wysokości minimum pięciu milionów złotych;
- windykatorzy zostaną zobowiązani do uzyskania zezwolenia wydawanego przez ministra do spraw gospodarki i wpis do

nowoutworzonego Rejestru Przedsiębiorstw Windykacyjnych i Windykatorów;

- nad działalnością takich spółek nadzór obejmie Komisja Nadzoru Finansowego;
- windykacja będzie musiała przebiegać bez jakichkolwiek środków i zachowań agresywnych, gróźb oraz wprowadzania w błąd, a czynności windykacyjne będą musiały być dokumentowane;
- niedopuszczalny będzie kontakt telefoniczny z osobą zobowiązaną w dniach ustawowo wolnych od pracy oraz w pozostałych dniach tygodnia w godzinach od 17 do 9. Ponadto windykator nie będzie mógł wykonać więcej niż 3 takie połączenia do osoby zobowiązanej w ciągu tygodnia;

- najpóźniej przy pierwszym kontakcie firma windykacyjna będzie musiała poinformować dłużnika, że na każdym etapie postępowania może zgłosić sprzeciw. Po złożeniu sprzeciwu windykacja nie będzie mogła być kontynuowana;
- windykacja nie będzie mogła dotyczyć należności przedawnionych;
- czynności windykacyjnych nie można będzie prowadzić wobec osób niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym lub znacznym, niewidomych i słabowidzących w stopniu znacznym, nieposiadających pełnej zdolności do czynności prawnych i wobec osób po 75 roku życia.

Ustawa jest obecnie na etapie konsultacji. Już teraz jednak mówi się o jej nieadekwatności do potrzeb rynkowych. Ponownie bowiem ochrona konsumenta powoduje de facto, że przedsiębiorca jest

stawiany na gorszej pozycji.

Szczególnie kontrowersyjnym zapisem jest ten dotyczący sprzeciwu. Po nim bowiem windykator nie będzie mógł dalej działać. W tej sytuacji wierzyciel albo samodzielnie będzie kontynuować windykację pozasądową albo nie zostanie mu nic innego jak złożenie pozwu do sądu.

Same firmy windykacyjne wskazują natomiast na znaczące podwyższenie kosztów ich działalności oraz, ze względu na wymogi korporacyjne, wyrzucenie z rynku mniejszych firm windykacyjnych. Nikt nie ma wątpliwości, że praca windykatorów wymaga regulacji jednak zaproponowany kształt ustawy to bubel, który nie przyniesie zamierzonych skutków, a tylko pomoże nieuczciwym dłużnikom.

[Pełna treść decyzji](#)

Nowelizacja Kodeksu Spółek Handlowych już obowiązuje

Przypominamy, że dnia 13 października 2022 r. weszła w życie ustawa z 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (tj. Dz.U. z 2022 poz. 807).

Najważniejsze zmiany dotyczą:

- grup spółek, czyli tzw. prawo holdingowe;
- przepisów dotyczących rad nadzorczych spółek kapitałowych;
- wprowadzenia przepisów dotyczących organów spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjnej na wzór przepisów dotyczących organów prostej spółki akcyjnej;
- zmiany w przepisach dotyczących zarządów spółek kapitałowych;
- rozszerzenia katalogu przestępstw, których popełnienie stwierdzone prawomocnym wyrokiem skazującym wyklucza możliwość sprawowania funkcji w spółkach kapitałowych.

W związku z bardzo często powtarzającymi się pytaniami dotyczącymi grup spółek w rozumieniu znowelizowanych przepisów klarujemy, iż do powstania takiej grupy konieczne jest powzięcie stosownej uchwały. Tym samym spółki powiązane, które takiej uchwały nie podejmą mogą funkcjonować rynkowo w niezmienionej formie.

Ważną zmianą dla członków organów spółek jest natomiast wprowadzenie zasady business judgement rule, która wyłącza cywilnoprawną odpowiedzialność członków zarządu i rady nadzorczej (oraz likwidatorów i członków komisji rewizyjnej) za szkodę wyrządzoną spółce, jeśli działali oni w sposób lojalny wobec spółki i w granicach uzasadnionego ryzyka gospodarczego, w tym na podstawie informacji, analiz i opinii, które powinny być w danych okolicznościach uwzględnione przy dokonywaniu starannej oceny.

2 [AKTUALNOŚCI I STANOWISKA URZĘDU OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH]

WSA podtrzymuje karę za brak zgłoszenia naruszenia do UODO

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z 31 sierpnia 2022 r. oddalił skargę na decyzję Urzędu Ochrony Danych Osobowych (UODO) nakładającą administracyjną karę pieniężną za niezgłoszenie organowi nadzorcemu naruszenia ochrony danych osobowych bez zbędnej zwłoki oraz niezawiadomienie o incydencie osób, których dane dotyczą.

Do UODO wpłynęło zgłoszenie dotyczące podejrzenia wycieku danych wielu osób z baz danych administratora tj. Fundacji Promocji Mediacji i Edukacji Prawnej LEX NOSTRA. Do naruszenia miało dojść na początku 2020 r. Do naruszenia doszło w skutek kradzieży teczek zawierających dane osobowe beneficjentów.

Mimo utraty kontroli nad danymi i ich wycieku administrator zaniechał powiadomienie UODO oraz nie poinformował osób których dane dotyczą o zaistniałej sytuacji.

W tych okolicznościach UODO, w czerwcu 2021 r. nałożył na administratora karę pieniężną. Z tą decyzją administrator się oczywiście nie zgodził.

Sąd w uzasadnieniu orzeczenia wskazał, że ze względu na dane jakie były objęte naruszeniem zaistniało wysokie ryzyko dla osób, których dane dotyczą, a tym samym administrator był zobowiązany do poinformowania zarówno UODO jak i tych osób o naruszeniu i możliwych jego konsekwencjach.

Powierzenie przetwarzania danych – umowa to podstawa

Zgodnie z RODO powierzenie przetwarzania może się odbyć na podstawie umowy lub innego instrumentu prawnego, które podlegają prawu Unii lub prawu państwa członkowskiego i wiążą podmiot przetwarzający i administratora, określają przedmiot i czas trwania przetwarzania, charakter i cel przetwarzania, rodzaj danych osobowych oraz kategorie osób, których dane dotyczą, obowiązki i prawa administratora.

Niewątpliwie zatem niezbędne jest dokumentowanie powierzenia przetwarzania danych osobowych. Istotny jest też fakt, że to na administratorze ciąży obowiązek weryfikacji podmiotu przetwarzającego i sprawdzenie czy gwarantuje on należyte, zgodne z RODO, przetwarzanie.

Zaniechanie w tym zakresie może i w wypadku Sułkowskiego Ośrodka Kultury skutkowało nałożeniem administracyjnej kary pieniężnej. Powierzenie danych w ramach prowadzenia ksiąg obrachunkowych bez stosownej umowy powierzenia danych osobowych kosztowało ww. ośrodek kultury 2,5 tys. zł.

UODO w swojej decyzji podkreślił, że to administrator powinien zadbać o dane, powierzyć je w sposób odpowiedni i to podmiotowi spełniającemu odpowiednie standardy. Tym samym był winien weryfikacji sposobu przetwarzania przez podmiot jakiemu powierzył dane.

Pełna treść decyzji

Komentarz Kancelarii:

Kara nie jest wysoka ale należy pamiętać o fakcie, iż wymierzona została ośrodkowi kultury zatem instytucji która de facto nie działa komercyjnie. Kara za takie powierzenie bez umowy, dla dużego podmiotu rynkowego byłaby zapewne inna.

Należy też podkreślić, to o czym wielu administratorów stara się zapomnieć, iż to na ich barkach spoczywa dokonanie weryfikacji podmiotu przetwarzającego. Wpisanie w umowie o powierzeniu przetwarzania danych formuły, iż podmiot przetwarzający spełnia odpowiednie standardy, nie stanowi takich działań. Jest wyłącznie oświadczeniem.

Zabezpieczenia techniczne – UODO udostępni zapis webinaru

Jednym z podstawowych obowiązków administratorów danych jest zabezpieczenie danych osobowych. RODO jednak nie precyzuje jak powinno to zostać zrobione. Administratorzy danych mają zatem często problem z określeniem jakie środki techniczne będą adekwatne w ramach prowadzonych przez nich procesów przetwarzania.

Wychodząc naprzeciw wątpliwościom jakie mieli w tym przedmiocie szczególnie Inspektorzy Ochrony Danych UODO zorganizowało webinar by odpowiedzieć na najczęściej powtarzające się pytania. Webinar trwa około godziny i jest dostępny na stronie [UODO](#).

OPUBLIKOWANE STANOWISKA, WYTYCZNE I INNE INFORMACJE RZECZNIKA FINANSOWEGO

Postępowanie ugodowe przed Rzecznikiem Finansowym w liczbach

20 października obchodziliśmy światowy dzień mediacji. Taka metoda rozwiązywania sporów, w dobie astronomicznie ciągnących się postępowań sądowych, powoli zaczyna nabierać atrakcyjności w oczach stron.

Z tej okazji Rzecznik Finansowy postanowił pochwalić się statystykami odnośnie prowadzonych przez niego mediacji. W tym miejscu przypominamy, że postępowanie mediacyjne jest jedną z form pomocy osobom fizycznym - klientom podmiotów rynku finansowego. Postępowanie to ma na celu zbliżenie stanowisk stron i wypracowanie ugody. To z kolei pozwala na uniknięcie postępowania sądowego. Taka forma działania jest też tańsza niż wniesienie

pozwu do sądu powszechnego, kosztuje bowiem 50 zł.

Począwszy od 1 stycznia 2016 r. do Wydziału Pozasądowego Rozwiązywania Sporów w Biurze Rzecznika Finansowego wpłynęło przeszło 18 tysięcy wniosków. W sposób merytoryczny zakończono ponad 12 tysięcy postępowań. Rzecznik podkreśla, że w ramach prowadzonych mediacji w 2 300 sprawach zawarto porozumienia na kwotę łączną blisko 20 milionów złotych (19,8 mln zł).

Rzecznik wydał też ponad 10 000 opinii w sprawach w których prowadził mediację.

Komentarz Kancelarii:

Patrząc na okres o jakim mowa w statystykach 18 tys. spraw nie wydaje się już tak dużą liczbą. Jednak promowanie pozasądowych metod rozwiązywania sporów należy jak najbardziej pochwalić. Być może metody te zostaną w końcu docenione jako realna alternatywa dla przeciążonych sądów.

Zachęcamy do zapoznania się z [webinarem](#), w którym radca prawny Anna Jędrasiak omawiała zasady rozpatrywania reklamacji przez podmioty rynku finansowego i zasady postępowania przed Rzecznikiem Finansowym.

4 [AKTUALNOŚCI I STANOWISKA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTA]

Obligacje społeczne ponownie na cenzurowanym

Spółka „Krajowy Fundusz Gwarancyjny” (KFG) oraz jej prezes z karami za wprowadzanie konsumentów w błąd.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta (UOKIK) stwierdził iż spółka wprowadzała konsumentów błąd przez wykorzystanie na stronie logotypów instytucji takich jak: Komisja Nadzoru Finansowego, Bankowy Fundusz Gwarancyjny, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny czy Polski Funduszu Rozwoju. Celem ich zamieszczenia było wywołanie u konsumenta poczucia pewności i mogło wywołać wrażenie, że Spółka i jej produkty podlegają nadzorowi tych instytucji.

Sama nazwa spółki także zdaniem Prezesa UOKIK mogła wprowadzać w błąd konsumentów i zwiększać atrakcyjność

samego produktu.

W końcu spółka oferowała produkt nazywany „obligacjami społecznymi”. W rzeczywistości były to pożyczki udzielane przez konsumentów przedsiębiorcy. Jest to kolejna sprawa po prowadzonej przeciwko Obligacje Społeczne P.S.A., zakończonej w czerwcu 2022 nałożeniem kary.

UOKIK decyzją z dnia 8 września 2022 r. znak: RŁO.610.2.2022.PM za działania naruszające zbiorowe interesy konsumentów ukarał KFG karą pieniężną w wysokości łącznie 89 505 zł. Sam prezes spółki natomiast będzie musiał zapłacić 70 000 zł kary za umyślne dopuszczenie spółki do działania naruszającego zbiorowe interesy konsumentów.

Zarzuty dla Santander Bank Polska

Jeszcze w maju UOKiK wszczął 17 postępowań wyjaśniających dotyczących sposobu rozliczania wcześniej spłaconych kredytów hipotecznych. Teraz stawia zarzuty bankowi Santander bowiem podmiot ten w ocenie UOKiK nie rozliczał wspomnianych kosztów prawidłowo tj. proporcjonalnie w odniesieniu do wszystkich kosztów kredytu.

„Zarzut dotyczy niezwracania konsumentom, którzy całkowicie spłacili kredyt hipoteczny przed terminem, należnej im w takich sytuacjach kwoty. Przypominam, że w przypadku wcześniejszej spłaty, banki mają obowiązek rozliczenia się z kredytobiorcami. Takie rozliczenie powinno obejmować wszystkie koszty kredytu. W naszej opinii

wynika to z obowiązujących przepisów prawa. Przepisy te są analogiczne jak w przypadku kredytów konsumenckich, gdzie banki początkowo stanowczo kwestionowały działania Urzędu, zaś ostatecznie dostosowały się do wyroku TSUE z 2019 r. i wytycznych Prezesa UOKiK. Rozliczenie pobranych opłat powinno się odbywać według najprostszej i najbardziej sprawiedliwej metody liniowej. W postępowaniach wyjaśniających przyglądamy się również praktykom innych banków i nie wykluczamy stawiania dalszych zarzutów – mówi Tomasz Chrósty, Prezes UOKiK.

Santanderowi grozi kara w wysokości do 10% rocznego obrotu.

Zarzuty dla OLX

Znana platforma sprzedażowa będzie musiała zmierzyć się z zarzutami UOKiK związanymi ze stosowaniem nieuczciwych praktyk.

Przede wszystkim chodzi o sortowanie ofert stosowane przez OLX, które nie uwzględnia usług serwisowych. Co za tym idzie może to zniekształcać decyzje konsumentów. Ponadto Prezes UOKiK ma także wątpliwości co do sposobu informowania konsumentów

o ww. usługach serwisowych, w szczególności do braku rzetelnego wskazania, że konsument może z takiej usługi zrezygnować i nie ponosić jej kosztu.

Nieprawidłowo, według UOKiK, skonstruowane są także zapisy dotyczące „Pakietu ochronnego”. Organ mówi wręcz o iluzorycznej ochronie w ramach tej usługi w związku z ilością zastosowanych wyłączeń jej stosowania.

Komentarz Kancelarii:

Jest to już kolejne postępowanie przeciwko platformie e-commerce. Poprzednie dotyczyło Vinted. Tak jak w tamtym wypadku tak i teraz zarzuty UOKiK dotyczą przede wszystkim błędnej informacji kierowanej do konsumenta oraz de facto sposobu jej kierowania przez eksponowanie płatnych usług, a ukrywanie możliwości braku konieczności korzystania z nich.

Niewątpliwie właściciele sklepów i platform internetowych powinni dokładnie przyrzeć się regulaminom oraz sposobowi w jaki przedstawiają treści konsumentom, także w kontekście regulacji jakie weszły wcześniej w tym roku, czyli tzw. [Dyrektywy Omnibus, o której już pisaliśmy](#).

5 [AKTUALNOŚCI I STANOWISKA KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO]

Stanowisko Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego przygotowane na rozprawę przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-520/21.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie bezumownego korzystania z kapitału, w przypadku uznania umowy kredytowej za nieważną jest oczekiwane już od dłuższego czasu. Ogłoszenie wyroku w tej sprawie zostało odroczone i komentatorzy twierdzą, iż możemy na nie czekać nawet rok.

Zdaniem Komisji Europejskiej, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Finansowego żądania banków w zakresie dochodzenia roszczeń za udzielony kapitał są bezpodstawne. Odmiennie stanowisko zaprezentowała natomiast Komisja Nadzoru Finansowego (KNF). KNF podkreśla, iż zasadą jest „że stronie, która udostępniła kapitał innemu podmiotowi, przysługuje wynagrodzenie za korzystanie z kapitału, a w istocie – ekonomiczna rekompensata z tytułu umożliwienia innemu podmiotowi dysponowania kapitałem.”

Orzeczenie natomiast nie uwzględniające tej zasady będzie wiązało się ze znacznymi perturbacjami na rynku kredytowym. Jednocześnie KNF w swoim stanowisku

podkreślił, iż brak orzeczenia o wynagrodzeniu dla banków za korzystanie z kapitału prowadzi do nadmiernej, nieuzasadnionej ochrony konsumentów.

„Zasada skuteczności dyrektywy 93/13 nie sprzeciwia się wynagrodzeniu należnemu bankowi za korzystanie z udostępnionego kredytobiorcy kapitału, także w razie upadku umowy w wyniku abuzywności jej postanowień.

Pozbawienie banków wynagrodzenia za korzystanie z kapitału będzie miało dramatyczne konsekwencje z punktu widzenia wszystkich wartości, na straży których stoi nadzór finansowy – dla stabilności i bezpieczeństwa rynku finansowego, ale także dla jego transparentności, zaufania do niego oraz z punktu widzenia ochrony wszystkich jego uczestników.”

Pełna treść
stanowiska

Kwestionariusz dotyczący AML wobec instytucji płatniczych – jest stanowisko uzupełniające

Instytucje płatnicze doskonale zdążyły się już zapoznać w praktyce ze stanowiskiem Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) [dotyczącym stosowania kwestionariusza ankietowego przez banki wobec instytucji sektora usług płatniczych](#) („Stanowisko”). Jego celem było wskazanie na konieczność identyfikacji ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (ML/FT) przy relacjach banków z niebankowymi dostawcami usług płatniczych oraz zarządzania tym ryzykiem.

Teraz KNF, po dwóch latach obowiązywania „Stanowiska” pod płaszczykiem twierdzenia, że jego cel został osiągnięty łagodzi jego wydźwięk oraz wskazuje na przypadki zbyt restrykcyjnego stosowania kwestionariusza i nie dostosowania go do danej relacji.

KNF przede wszystkim zwraca uwagę, że Stanowisko i zawarty w nim formularz był jedynie wzorem, który banki mogły stosować

dopasowując go do charakteru relacji.

Z drugiej strony KNF tłumaczy, że banki ponoć dzięki Stanowisku obecnie lepiej zdają sobie sprawę z ryzyk związanych z tego typu relacjami oraz koniecznością stosowania adekwatnych środków bezpieczeństwa.

Niemniej jednak uzupełnienie stanowiska KNF wprost wskazuje i przypomina, że każda odmowa dostępu instytucjom płatniczym, instytucjom pieniądza elektronicznego, małym instytucjom płatniczym oraz biurom usług płatniczych do świadczonych przez bank usług wymaga, na podstawie art. 4 ust. 8 uup, zawiadomienia Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) wraz z podaniem dokładnego uzasadnienia przyczyn odmowy.

Pełna treść
stanowiska

[O KANCELARII]

Jesteśmy nowoczesną, wyspecjalizowaną Kancelarią, doradzającą przedsiębiorcom z sektora finansowego i nowych technologii.

Zachęcamy do subskrypcji naszego newslettera

Subskrybuj

Dzielimy się w nim naszą fachową wiedzą oraz doświadczeniem. Bądź pierwszym, który dowie się o zmianach w prawie istotnych w działalności.

Niniejsza publikacja została sporządzona z należytą starannością, jednak nie stanowi porady prawnej, dotyczącej konkretnej sytuacji. Zawarte w niej dane nie powinny zastąpić szczegółowej analizy prawnej.

R.PR. MONIKA MACURA

 monika.macura@kancelariamacura.pl

 696-011-713

R.PR. ANNA JĘDRASIAK

 anna.jedrasiak@kancelariamacura.pl

 604-545-916

MONIKA MACURA
KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

ul. Wiejska 12/8
00-490 Warszawa

www.kancelariamacura.pl

MACURA
KANCELARIA